

DE RE MILITARI

XI

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

От Руслан Трад и Александър
Стоянов
Брой 11

DE RE MILITARI

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

Автори: Руслан Трад и Александър Стоянов

Място на издаване: София, България

Дата на издаване: 9.06.2016

Сайт на авторите:

www.ruslantrad.com, www.historyofwars.net

Facebook страници:

<https://www.facebook.com/hystoryofwars>

<https://www.facebook.com/intidar.blog.and.news>

Контакти:

ruslantrad@gmail.com

klubvoennaistoria@gmail.com

За заявки за изготвяне на детайлни карти: klubvoennaistoria@gmail.com

ISSN 2367-9476

Журналът се издава с подкрепата на медийната платформа
[КлинКлин](#).

АВТОРИТЕ

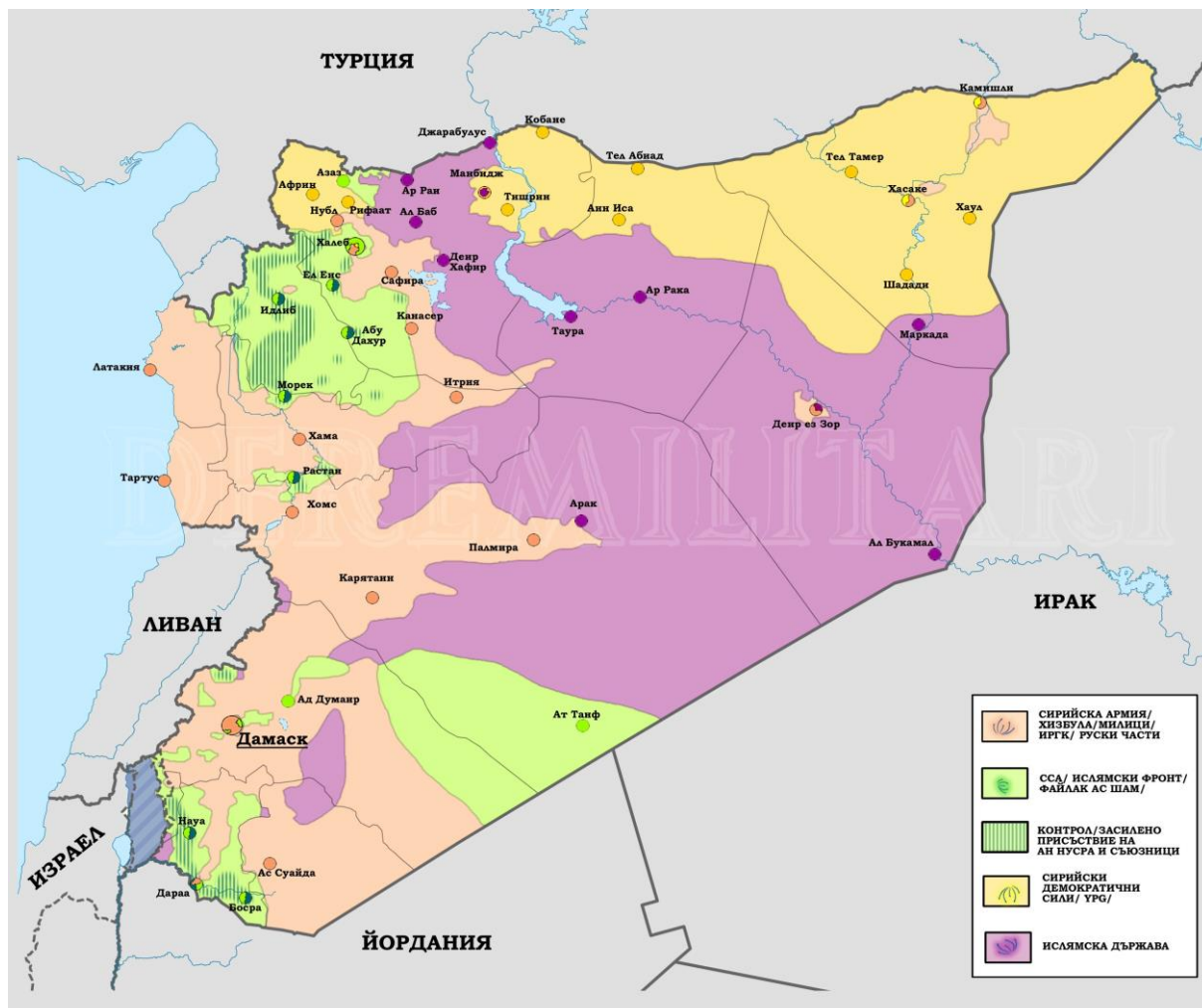
Руслан Трад

Журналист на свободна практика с фокус върху Близък изток и Северна Африка. Създател на първия български блог за Близък изток, Intidar, както и на организацията Форум за арабска култура. Водил е лекции за политически движения и процеси в Близкия изток в аудитории на Софийски университет, Нов български университет, Червената къща и Дипломатически институт към МВнР. Пътува често в Близкия изток, като публикува репортажи от Ливан, Югоизточна Турция, Тунис, Ирак и Сирия, а през 2014 заснема филм в Иракски Кюрдистан на фронтовите линии с „Ислямска държава“.

Александър Стоянов

Историк и журналист, *magister cum laude* и настоящ докторант от Лайденския университет в Нидерландия. Отговорен редактор и създател на списание “Военна История” и съосновател на “Клуб Военна История”. Автор на множество публикации, посветени на различни проблеми от военната и политическата история на Европа и Близкия Изток. Автор на единствените подробни карти на български език, проследяващи конфликтите в Сирия, Ирак, Либия, Йемен, Нигерия, Афганистан и Сомалия.

СИТУАЦИЯТА В СИРИЯ

Мохаммад Алюш, лидерът на базираната в Дамаск опозиционна фракция Джайш ал Ислям, обяви, че мирните преговори са били „загуба на време“, които са се провалили в опита си да осигурят свобода за хиляди затворници или да напреднат по въпроса за политическия преход в Сирия.

В същото време, положението с дългия вече месец **бунт в централния затвор на Хама**, се влоши, след като политически затворници взеха като заложници 11 души от персонала, включително директора на затвора.

Въздушни удари продължават да нанасят щети из цяла Сирия и най-вече в държаните от бунтовнически и ислямистки фракции райони на Идлиб и Алепо. Само в началото на седмицата загинаха над 60 цивилни за един ден след масирани въздушни удари. За 24 часа, между 6 и 7 юни, бяха извършени над 50 въздушни удара в Алепо и Идлиб.

Сблъсъците между „Ислямска държава“ (Даеш) продължават **северно от Алепо**, както и през изминалия уикенд около **Мареа**, след като джихадистите прекъснаха връзките на държания от бунтовниците град от град Азас в близост до турската граница. Водената от САЩ коалиция извърши за първи път доставки по въздух на оръжия за бунтовническите сили в Мареа.

Именно заради продължаващите боеве, хиляди цивилни напускат домовете си, докато Даеш опитват да завземат Мареа и Азас. „Лекари без граници“ настояха Турция да отвори границата си със Сирия, за да допусне **100 000 цивилни**, които се намират в капан в Азас. За една седмица, техният брой набъбна на 200 000. **Турската граница продължава да е затворена**, докато бунтовническите сили успяха на 9 юни да прекъснат офанзивата на Даеш между Мареа и Азас, и да свържат двата града.

За изминалата седмица военният алианс между кюрди, араби и асирийци (Сирийски демократически сили, СДС), завзе 11 селища от Даеш. За изминалите два дни – между 7 и 9 юни – Свободната сирийска армия също напредна в северните райони срещу Даеш, завземайки 10 селища. Донякъде това стана възможно заради изтеглянето на сили на Даеш срещу офанзивата на СДС.

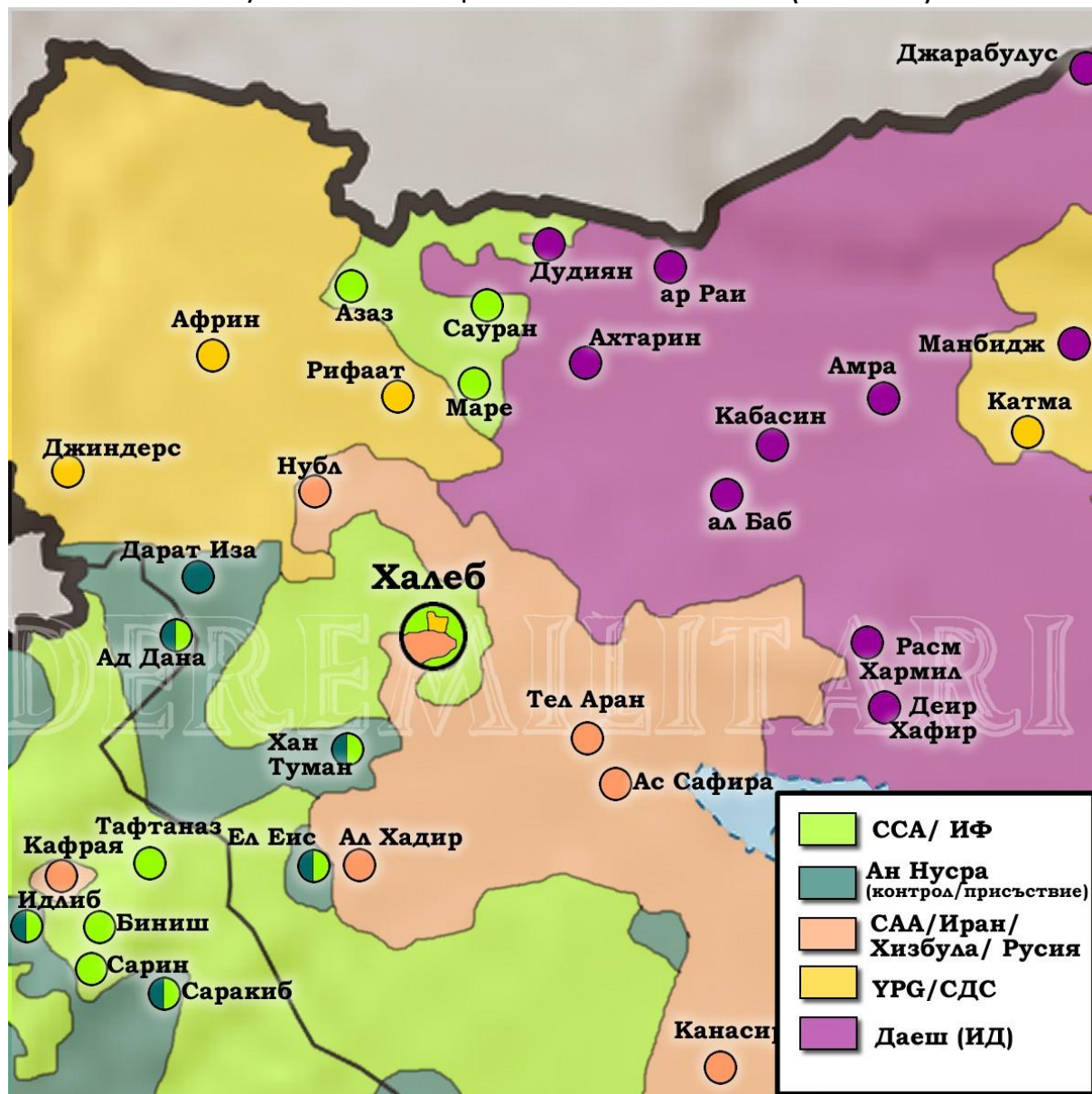
Както казахме и по-рано, през последната седмица станахме свидетели на няколко решителни операции в различни сектори на страната, свързани с желанието на отделните фракции да постигнат локално предимство, което евентуално да бъде последвано от разгръщане на решителни офанзиви.

В района на **Алепо (Халеб)**, частите на Ан Нусра предприеха нова офанзива около селището **Хан Туман**, което бе отнето от силите на правителството в края на миналия месец. Нусра успяха да превъзмогнат тежките бомбардировки, нанасяни ежедневно от руската и сирийската авиация, и изтласкаха частите на сирийската армия от селата Зитан и Караси. Атаките на Нусра бяха подкрепени от отряди на Джаиш ал Фатах. Атаките на джихадистите дойдоха, след като часове по-рано бе прекратена провалената правителствена офанзива, която силите на Дамаск започнаха да готвят в неделя (5 юни). Невъзможността да се пробие линията на бунтовниците и Нусра въпреки руската подкрепа подсказва, че силите на сирийската армия и проправителствените Национални сили за отбрана, са недостатъчни. Това несъмнено се дължи на изтеглянето на сили от фронта около Халеб в посока Итрия.

От **Итрия** започна и втората основна офанзива на правителствените сили, чиято крайна цел се явява столицата на Даеш в Сирия – Ар Ракка. Разбира се, повече от **нереалистично е да очакваме някакъв твърде скорошен пробив** в тази

посока, въпреки че про-руски медии побързаха да окачествяват навлизането на сирийската армия на територията на провинция Ракка като едва ли не завземането ѝ.

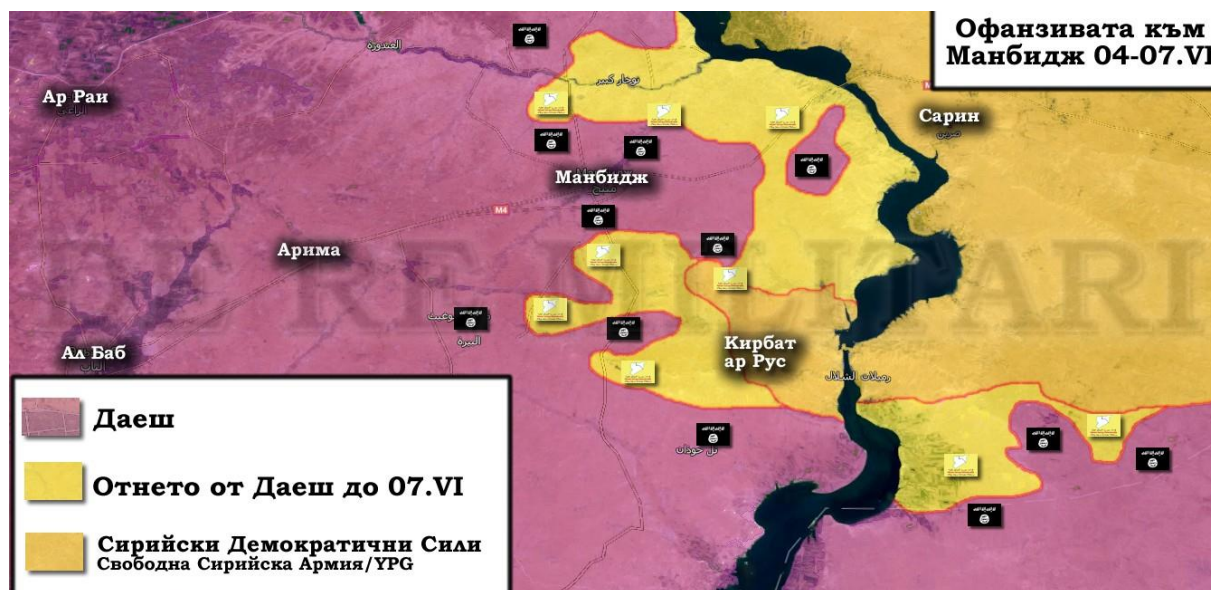
Ситуацията в провинция Алепо (Халеб)

В действителност, Сирийската армия, подкрепяна от ирански части, Хизбула и про-правителствени милиции, завзе пет по-големи селища по протежение на **пътя Итрия-Табка**, като засега самите сирийски военни посочват военната база в Табка като първа ключова цел на офанзивата.

До момента (9 юни) в ръцете на армията и съюзниците ѝ се намират (от изток на запад) **Бур Амбадж, Мадака, Закия, Кирбат Зайдан и Абу ал Аладж**. Към момента на излизане на брой 11, правителствените сили се сражават с Даш за контрола над стратегическия пътен възел Расафех, който контролира

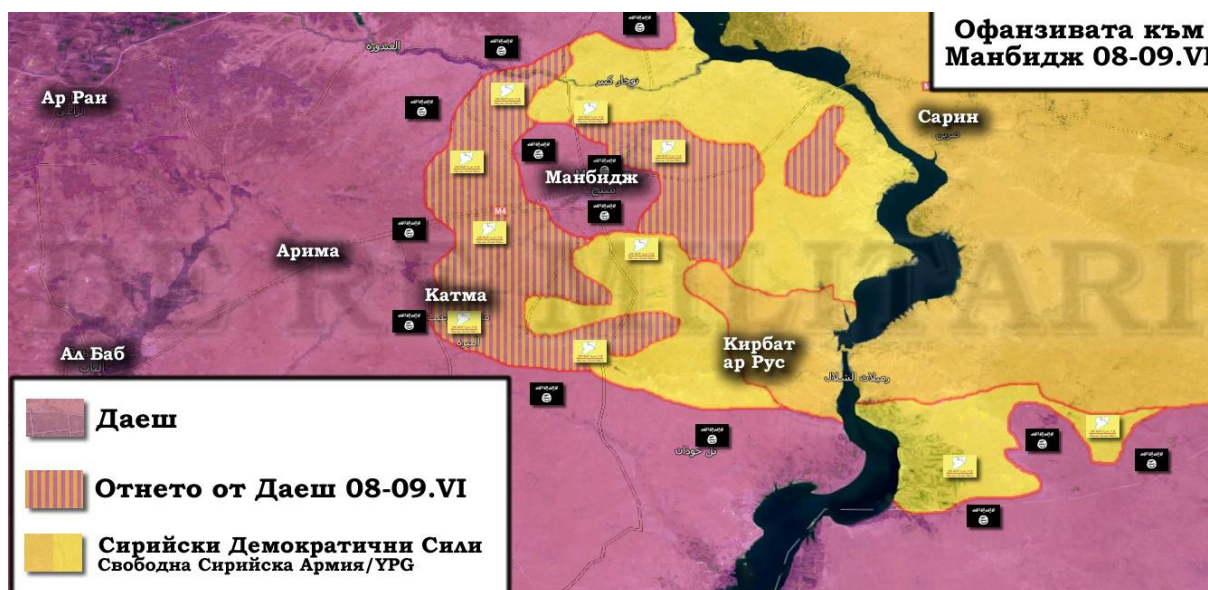
второстепенния път между Табка и Палмира, и който се използва от Даеш за снабдяване на позициите около Арак и петролните полета около него.

Последната, но и най-резултатна до момента офанзива, бе разгърната от Сирийските демократически сили, координирани от САЩ и подкрепяни с удари от въздуха от коалиционната авиация. В една добре замислена и добре изпълнена операция, напомняща съветската офанзива „Уран“ от зимата на 1942г., комбинираните кюрдско-арабски отряди предприеха многопластова офанзива срещу позициите на Даеш източно от ключовия град **Манбидж**, осъществяващ връзката между Ар Ракка и граничните пунктове Джарабулус и Ар Раи.

Операцията започна на 3-ти юни с настъпление срещу градчетата **Абу Сафая**, **Кур Душан** (в провинция Деир ез Зор) с цел приковаване на частите на Даеш източно от река Ефрат. Същевременно, от Тишрин бяха организирани две локални офанзиви, насочени на север към Джун Кабир (с цел подсигуряване на двата бряга на Ефрат) и към **Кирбат ар Рус**, с цел отрязване на връзката между Ракка и Манбидж.

Паралелно с южното направление на операцията, частите на YPG и Свободната сирийска армия предприеха и форсиране на река Ефрат при **Тал Хамам** и подсигуриха плацдарм там, заемайки Хамам ас Шагир, Карфан и Мугайрат. През следващите няколко дни (3 – 8 юни). Сирийските демократически сили разгърнаха офанзивата си под формата на грамадни „клещи“, които да постигнат обкръжение със широк периметър около Манбидж.

Изглежда горчивите уроци от Рамади и Фалуджа са били добре усвоени от американското командване, което настоява достатъчно много селища около Манбидж да бъдат заети, за да не се даде шанс на бойците на даеш чрез излази да връщат контрола над определени ключови локации и по този начин да прекъсват фронтовата линия на офанзивата.

До края на 8 юни, силите на СДС са обкръжили Манбидж от три страни – север, юг и изток в дълбочина 6 до 8 км. Единствената останала съпротива остана в селището **Джуб ал Калб**, което попадна в по-малко обкръжение. **Първият етап** на офанзивата приключи днес (9 юни), преди обяд, когато двете звена на „клещите“ се сключиха западно от Манбидж, прекъсвайки магистралата, водеща към Халеб. Оттук насетне предстои да видим две неща – първо, дали Даеш ще успее да концентрира сили за деблокирането на града (което несъмнено ще опитат); второто е колко време ще издържи Манбидж в случай, че СДС успеят да задържат обкръжението.

Последният сектор, в който настъпиха промени е района на **Мареа**. Там Даеш се принудиха да изтеглят сили от предните си позиции за да ги дислоцират в посока Манбидж. Свободната сирийска армия и Ислямски фронт побързаха да се възползват от сваленото от фронта им напрежение и възстановиха контрола над пътя Мареа-Азас, прекъснат в края на май от Даеш. Освен това, бунтовниците завзеха **Суран** и няколко по-малки селища в района на **Дабик**, и закрепиха позициите си по протежение на границата с Турция.

СИТУАЦИЯТА В ИРАК

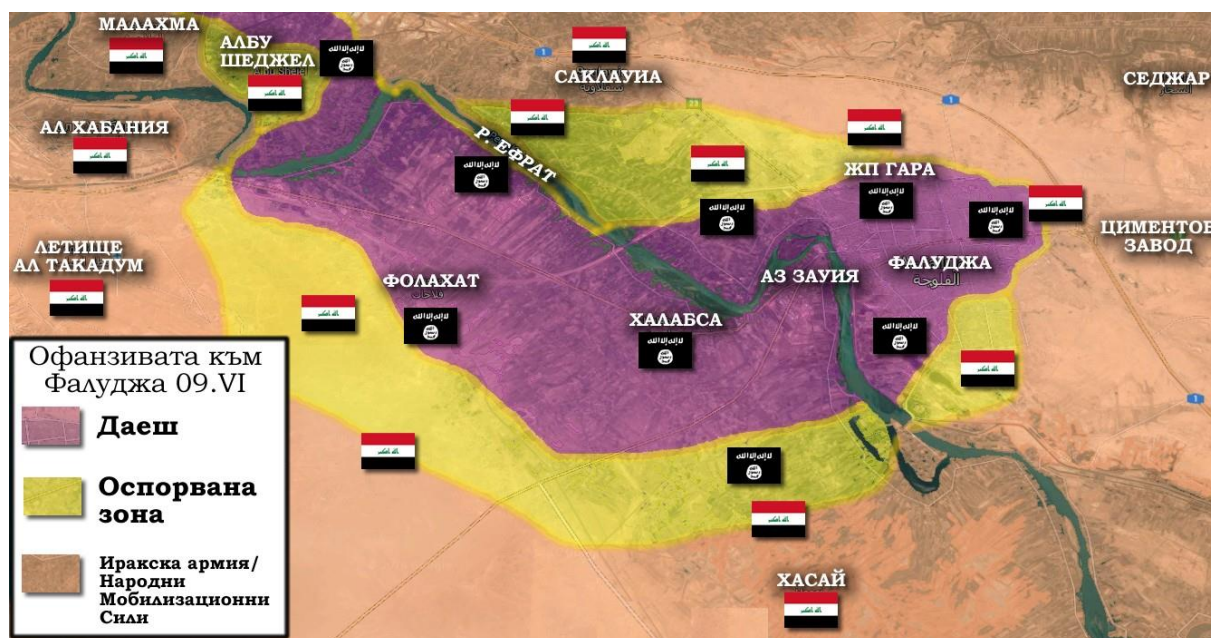

22 загинаха, а 70 са ранени при две бомбени нападения в Багдад на 9 юни. Атаките са били насочени срещу търговска улица и военен пропускателен пункт и се случват наред офанзивата на иракската армия срещу Даеш („Ислямска държава“) в крепостта на джихадистите западно от Багдад, град Фалуджа.

Кола, пълна с експлозиви, се взривила на търговската улица Багдад ал Джадида, в източните части на столицата, убивайки най-малко 15 души и ранявайки над

50. Кола-бомба пък се взриви в главен пропускателен пункт на армията в Таджи, северно от Багдад, убивайки 7 войници и ранявайки над 20.

Най-смъртоносна вълна от атентати, ударили столицата на Ирак тази година, беше през май месец, когато при три атаки в един и същи ден, загинаха над 100 души.

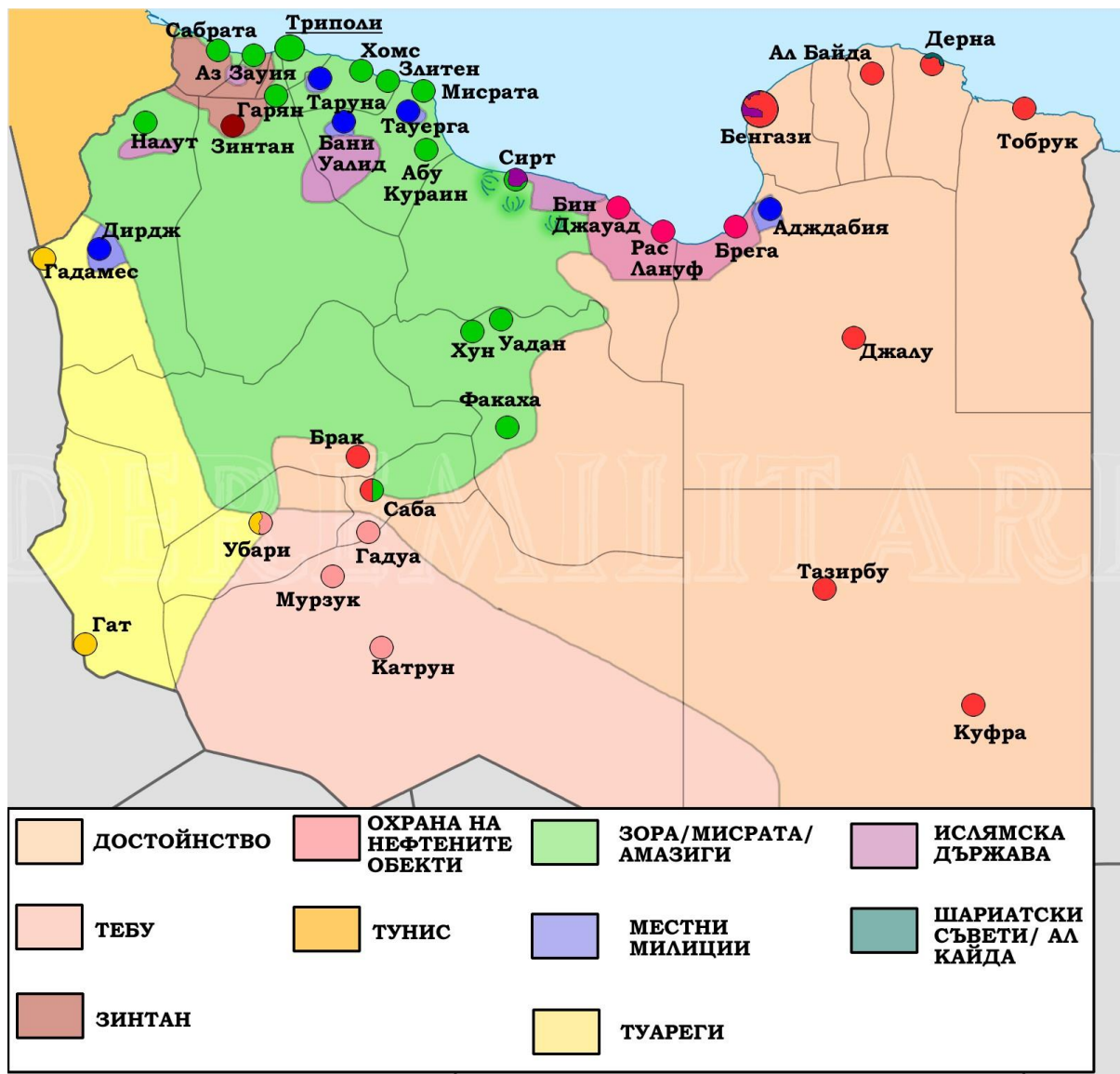

Иракските сили завзеха цял квартал във Фалуджа. Говорителят на иракската армия полковник Мохаммад Ибрахим заяви, че кварталът ал Шухада ал Тания в южните части на Фалуджа, е прочистен от силите на Даеш и иракското знаме „отново се вее над тази част на града“. Според данните, операцията за освобождаването на квартала от силите на Даеш, е отнела около 48 часа, тъй като войниците са премахвали мини, заложили по пътищата от Даеш. Завземането на квартала идва на фона на предупреждения от ООН и местни организации в Ирак, че цивилните, напускащи града, се изправени пред редица заплахи не само от Даеш, но и от правителствените сили.

Около 50 000 души, включително 20 000 младежи, продължават да се намират в капана на военните действия. **Даеш използва част от населението като жив щит. Също така, данните показват, че джихадистите примамват местни да се включат в редиците на „халифата“ с даване на храна – в момента във Фалуджа върлува глад заради обсадата и лошите условия на живот през последната година.**

Проправителствени милиции заплашват също цивилните, бягащи от Фалуджа, като се провеждат кампании на масови арести сред местното население.

СИТУАЦИЯТА В ЛИБИЯ

На 9 юни привечер либийските сили заявиха, че достигнали центъра на крайбрежния град Сирт, който служеше за крепост на Даеш („Ислямска държава“). Това означава, че джихадистката група може би е загубила контрола си върху територии в страната.

След три седмици на тежки сражения, подпомогнати от американското разузнаване сили от милициите на Мисрата, успяха да изтласкат джихадистките части навътре към Сирт и в крайна сметка да достигнат града. Според някои

анализатори, Даеш правят тактическо отстъпление, но според други тяхната офанзива в Либия не е била така силна, както се е предполагало първоначално.

Атаката на 9 юни сутринта започна от три посоки с въздушни удари срещу конферентната зала Уагадугу, смятана за административния център на Даеш в Либия. До късния следобед, либийския флот атакуваше града и по море. Атаката е включвала и милицията Ал Буниян Ал Марсус, която има възможността да дава координати за нанасяне на въздушни удари на терен.

Сили на Мисрата, подкрепени от съставеното под наблюдението на ООН правителство, публикуваха снимки, показващи, че са иззели контрола около района, който беше използван за екзекуции от Даеш. Мястото е разрушено от милициите при напредването им към града. По данни на ООН около 100 души са загинали, а 490 са ранените при опитите за завземане на Сирт.

Анализатори твърдят, че бързият успех в Сирт може да означава, че от една страна групировката не е успяла да впечатли местните жители, а от друга, че данните за намиращите се на терен бойци са завишени. Първоначално се смяташе, че в Либия Даеш имат 6000 бойци, но вероятно в Сирт са били около 700 души.

В Либия Даеш нямат това влияние върху обществото поради това, че населението е сравнително хомогенно и липсата на големи шиитски общности пречи на пропагандата, която обикновено осъществява групировката в Сирия и Ирак.

Все пак, още е рано да се говори за разгром на Даеш в Либия, тъй като не се знае къде още имат сили джихадистите и какъв може да е техният възможен отговор на офанзивата.

Отсъствието на генерал Халифа Хафтар от атаката над Сирт е важен момент. Хафтар е най-силният човек в Източна Либия и един от главните опоненти на подкрепеното от ООН правителство. Също така, именно Хафтар беше проявил желание да завземе Сирт преди милициите на Мисрата, които той смята, че трябва да бъдат разпуснати за сметка на либийската армия. Разногласията между Хафтар и правителството в Триполи може да доведе до сериозни вътрешни противоречия в Либия.